Nieuwsbrief voor gemeenten

November 2017
Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

Gemeente in beeld
Wijken en buurten
Onlangs gepubliceerd
Onderzoek op maat
Overig nieuws
Urban Data Centers

In deze nieuwsbrief

Dit is de negende uitgave van de nieuwsbrief voor gemeenten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken. De nieuwsbrief verschijnt elk halfjaar.

Veilig en beveiligd

Veiligheid bereikt men niet door muren te bouwen, maar door deuren te openen. Dat zegt een bekend spreekwoord. Wetgeving, gegevens- en privacy-bescherming zijn de veilige muren die onlosmakelijk verbonden zijn met het gebruik van (open) data en op data gebaseerd beleid. Desondanks zijn er onthullings-risico's. Dit vraagt om (bewustwording voor) goede data-beveiliging. In deze nieuwsbrief leest u meer daarover.

Verder bevat deze nieuwsbrief informatie over energie-besparing, nieuwe buurtcijfers, woon-werkafstanden, mobiliteit asielmigranten, de City Deal Zicht op Ondermijning en Urban Data Centers.

Veel leesplezier.

1. Verdeling bevolking stedelijk en landelijk gebied, 2017

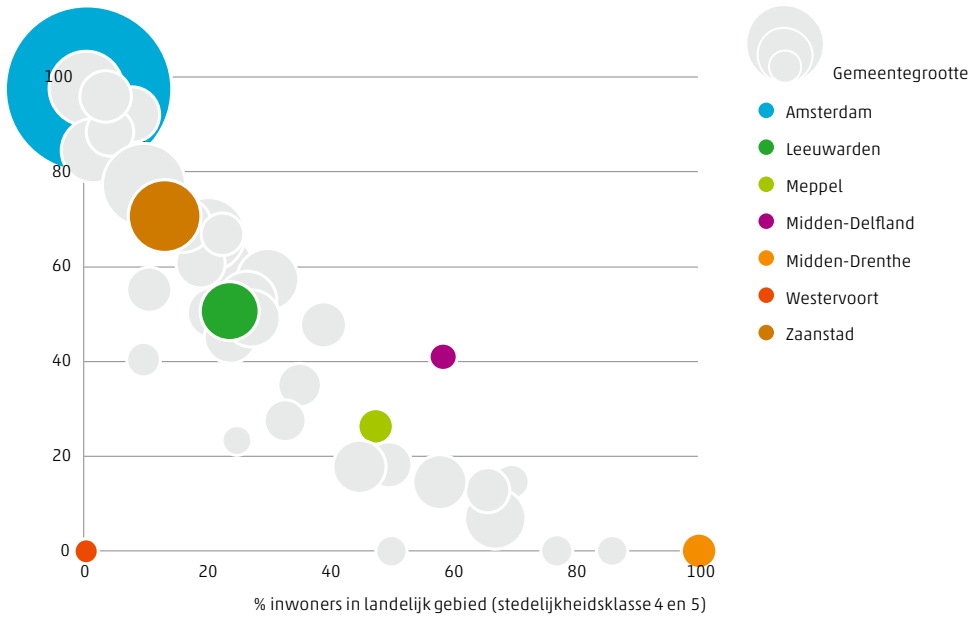

Gemeente in beeld

In de figuur is voor één gemeente uit ieder COROP-gebied het aantal inwoners en de verdeling van inwoners over stedelijke en landelijke gebieden in 2017 weergegeven. Iedere cirkel in de grafiek is een gemeente en de grootte van de cirkel wordt bepaald door het aantal inwoners. De positie van het middelpunt van de cirkel wordt bepaald door het percentage inwoners in buurten met stedelijkheidsklasse 1 en 2 (stedelijk) op de verticale as en het percentage inwoners in buurten met stedelijkheidsklasse 4 en 5 (landelijk) op de horizontale as. De som per gemeente is niet gelijk aan 100 procent, doordat stedelijkheidsklasse 3 ontbreekt. Er is een groot verschil te zien in de mate van stedelijkheid in Nederlandse gemeenten. Deze verschillen zorgen voor verschillende beleidsvraagstukken voor gemeenten.
Bekijk de gegevens van de gekleurde gemeenten in StatLine.

Wijken en buurten

Energiebesparingspotentie koopwoningen

Het CBS heeft in opdracht van de VNG en Bouwend Nederland op basis van gegevens uit het Woondossier van Bespaar-Lokaal energiebesparingspotentiekaarten ontwikkeld. Deze kaarten tonen het energiebesparingspotentieel van koopwoningen tot op het niveau van vierkanten van 100 bij 100 meter. De kaarten zijn interactief en bevatten gegevens over het energiebesparingspotentieel berekend op basis van woningkenmerken. Het besparingspotentieel wordt getoond voor alle koopwoningen en voor alle koopwoningen waarvan verwacht wordt dat de woningeigenaar bereid is te investeren in energiebesparende maatregelen. De investeringsbereidheid is bijvoorbeeld afhankelijk van het inkomen en het daadwerkelijke energieverbruik.
Bekijk de gegevens.

Kerncijfers wijken en buurten

In de zomer is de eerste versie van 'Kerncijfers wijken en buurten' van het lopende jaar gepubliceerd. Over 2017 zijn al cijfers beschikbaar met betrekking tot de thema's bevolking, oppervlakte, postcode en stedelijkheid. Aan de tabel over 2016 zijn cijfers toegevoegd over bevolking en nabijheid van voorzieningen. Wilt u erop geattendeerd worden wanneer nieuwe wijk- en buurtcijfers beschikbaar zijn, stuur dan een e-mail naar regstat@cbs.nl. U ontvangt dan na elke update (ongeveer vier keer per jaar) een bericht. De tabellen van 'Kerncijfers wijken en buurten' zijn te vinden op StatLine en in Excelformaat te downloaden op de website van het CBS.

Postcode- en vierkantengegevens

Het CBS publiceert gegevens naar twee postcode-indelingen (vier- en zescijferige postcodes) en vierkanten. Het betreft gegevens van inwoners, huishoudens, sociale zekerheid, woningen, energie en nabijheid van voorzieningen. Vanaf heden komen deze gegevens jaarlijks beschikbaar. Gegevens van vierkanten en postcodes komen beschikbaar in de vorm van ESRI™ shape-files. Gegevens van postcodegebieden worden als maatwerk tegen kosten aangeboden. Het maken

van dit bestand is namelijk geen onderdeel van het standaard werkpakket van het CBS. Gegevens van vierkanten worden zonder kosten beschikbaar gesteld. Heeft u interesse in deze gegevens voor heel Nederland of een bepaalde regio? Neem dan contact op. Wilt u weten hoe u van deze gegevens kaarten kunt maken en informatie kunt visualiseren, bekijk dan de QGIS instructievideo.

Onlangs gepubliceerd

StatLine

Herziening Inkomensstatistiek

Statistieken worden regelmatig herzien. Aanleiding hiervoor is het beschikbaar komen van aanvullende bronnen, wijzigingen in de bronnen en verbeteringen in de methodiek. Recentelijk heeft het CBS de Inkomensstatistiek herzien. De voornaamste punten van de herziening zijn (1) de overgang van een steekproef van huishoudens naar complete waarneming van de totale bevolking, (2) het verleggen van de populatie van het einde naar het begin van het jaar en (3) de herziening van de economische huurwaarde, waardoor de vaststelling van het inkomen verder is verbeterd.

Lees verder voor een compleet overzicht van de herziening van de Inkomensstatistiek.

Kerncijfers sociale zekerheid

De StatLinetabel met cijfers over bijstand en re-integratie per gemeente is geactualiseerd. In deze tabel zijn kerncijfers over de uitvoering van de Participatiewet in 2016 uitgesplitst naar regio en gemeentegrootteklasse. Zo is bijvoorbeeld per gemeente af te lezen hoe hoog het percentage personen is dat uitstroomt uit de bijstand naar werk, of het aandeel personen dat een baan start aansluitend op een re-integratievoorziening.

Bekijk de tabel en maak eigen selecties.

Artikelen

Weidegang

Op de melkveebedrijven in Noord-Brabant, Limburg, Zeeland en Flevoland staan de koeien vaker het hele jaar op stal dan elders in Nederland. In alle provincies, behalve in Groningen en Limburg, is het percentage melkveebedrijven dat weidegang toepast in 2016 iets toegenomen. In Flevoland, waar het kleinste deel van de melkveebedrijven weidegang toepast, steeg het percentage bedrijven met weidegang van 34 procent naar 38 procent. De kans dat een melkveehouder zijn melkkoeien laat grazen is het grootst in Noord-Holland en Zuid-Holland. Het percentage bedrijven met weidegang ligt in deze provincies boven de 90 procent.

Lees verder.

2. Percentage melkveebedrijven met weidegang, 2016

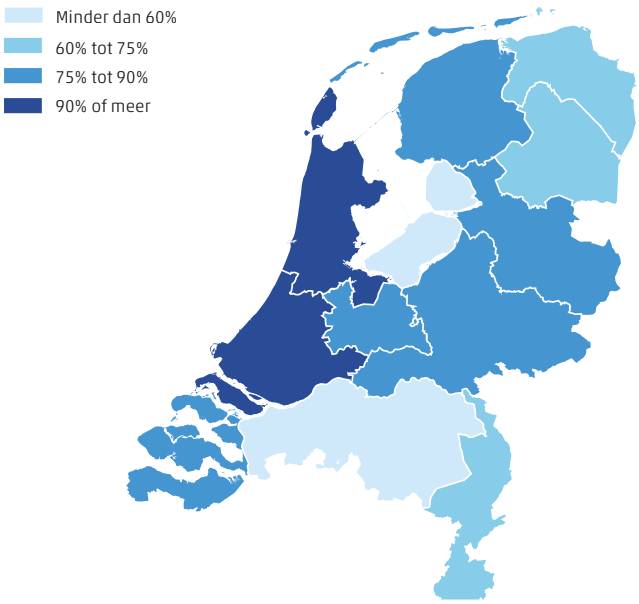

Forensenstromen

Werknemers woonden in 2015 gemiddeld ruim 22 kilometer van hun werk af. Van 38 procent van alle banen van werknemers was de woongemeente gelijk aan de werkgemeente. Vooral aan de rand van Nederland werkt een relatief groot deel van de werknemers in de eigen woonplaats. Ook in grote steden komt dat relatief veel voor. Gemiddeld wonen mensen in de Randstad en Noord-Brabant minder ver van hun werk af. In bijna twee derde van de gemeenten werkt echter 70 procent of meer van de werknemers buiten de gemeentegrens. In de gemeente Onderbanken werkt meer dan 90 procent van de werknemers in een andere gemeente. Bent u benieuwd naar de woon-werkafstand van uw gemeente?

Lees dan verder of bekijk de interactieve kaart.

Steeds meer hotelovernachtingen

Het aantal overnachtingen in Nederlandse hotels was in de eerste helft van 2017 9 procent hoger dan een jaar eerder. In 2016 was ook al een stijging te zien van het aantal overnachtingen. Amsterdam is verantwoordelijk voor een groot deel van de groei. De hoofdstad is goed voor ruim een derde van alle overnachtingen en voor meer dan de helft van de hotelovernachtingen door buitenlanders. Logeren in andere grote steden neemt wel toe in populariteit. In Utrecht was de stijging sterk. Het aantal overnachtingen steeg daar met 34 procent naar bijna 350 duizend. Ondanks deze stijging is het aantal overnachtingen in Amsterdam nog altijd 20 keer zo groot.

Lees verder.

3. Aantal overnachtingen, 2016/2017

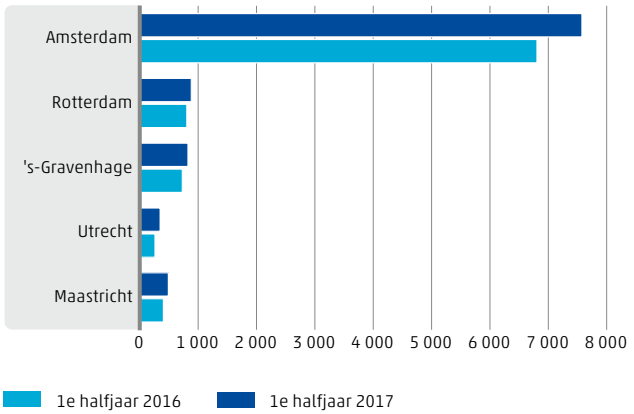

Onderzoek op maat

Mobiliteit asielmigranten

In opdracht van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) heeft het CBS in kaart gebracht hoe de spreiding en verhuismobiliteit van asielmigranten zich heeft ontwikkeld in de periode 1999–2015. Waar zijn asielmigranten die zich eind jaren negentig in Nederland hebben gevestigd terecht gekomen? Hiertoe is één cohort gevolgd, bestaande uit migranten met het motief asiel die tussen 1995 en 1999 in de bevolkingsregisters zijn geregistreerd. Over het algemeen is een daling van het cohort waar te nemen in de kleinere dorpen en de vier grote steden, terwijl overige grote gemeenten een netto instroom laten zien.
Lees verder of bekijk het interactieve dashboard.

Leefbaarheidsscan voor de provincie Utrecht

Het CBS heeft voor de provincie Utrecht een leefbaarheidsscan van de kleine kernen uitgevoerd. Naar aanleiding van een motie in de Provinciale Staten stond de provincie voor de uitdaging de leefbaarheid van de kleine kernen te analyseren. De samenwerking met het CBS heeft een tabellenset opgeleverd met indicatoren over de leefbaarheid. De tabellenset is zo opgesteld dat deze door de provincie zelf kan worden aangevuld met toekomstige CBS-data uit de tabellen 'Nabijheid van voorzieningen' en 'Kerncijfers wijken en buurten'. Zo kan de provincie ook in de toekomst haar beleidsingrepen blijven analyseren.
Bekijk de maatwerktabellen.

Miljonairs in Nederland

Op 1 januari 2015 telde Nederland 106 duizend huishoudens met een vermogen van één miljoen euro of meer. Bijna 80 procent van de werkzame miljonairs is als zelfstandige actief. Van de niet-miljonairs is 15 procent zelfstandige.

Werkzame miljonairs zijn vooral actief in de landbouw, handel en financiële en zakelijke dienstverlening. Bijna de helft is directeur-grootaandeelhouder en iets minder dan een derde is zelfstandig ondernemer. In Blaricum, Bloemendaal en Laren woonden in 2015 relatief de meeste miljonairs: 1 op de 10 inwoners is miljonair. In Kerkrade wonen relatief de minste miljonairs (0,3 procent) gevolgd door Almere, Brunssum, Landgraaf en Nissewaard met 0,4 procent miljonairs.
Lees verder of bekijk het volledige rapport.

4. Percentage miljonairs, 2015

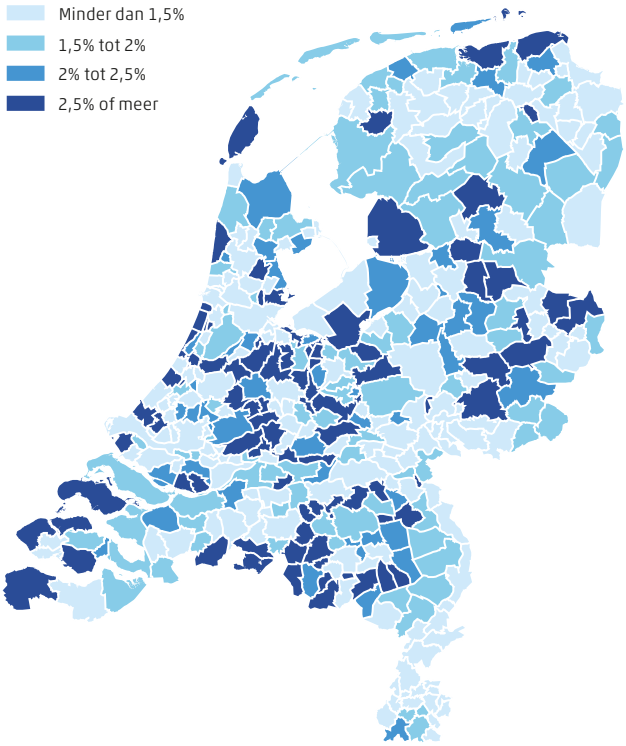

Armoede onder kinderen in Den Haag

In Den Haag groeiden in 2014 bijna 21 duizend kinderen op met een risico op armoede. Dit komt overeen met bijna een op de vijf Haagse gezinnen met minderjarige kinderen. Het CBS kijkt hierbij naar de lage-inkomensgrens. Voor een paar met twee kinderen ligt deze grens op 1 920 euro per maand en voor een eenoudergezin op 1 540 euro per maand.
Met name in de Schildersbuurt, Moerwijk en het Transvaalkwartier wonen relatief veel gezinnen met een laag inkomen. In deze wijken had meer dan 30 procent van de gezinnen een risico op armoede. Lang niet altijd zijn dit gezinnen waarin niemand werkt. Van de Haagse gezinnen met een laag inkomen had in 42 procent van de gevallen geen van de ouders werk.
Lees verder of bekijk de factsheet.

Overig nieuws

Kennismakingscursus statistische beveiliging

Gemeenten maken meer gebruik van data. Bij het openbaar maken van gegevens kunnen onthullingsrisico's optreden. Dit vraagt om (bewustwording voor) goede data-beveiliging. Het CBS heeft op dit gebied een rijke ervaring die het graag deelt. Wat zijn die risico's en hoe herken je ze? Tegen welke risico's moet worden beschermd en welke methoden zijn effectief? Hoe kan de combinatie van verschillende veilige bronnen toch leiden tot onthulling van gegevens van individuele personen of bedrijven? Wat is groepsonthulling? Wilt u risico's kunnen onderkennen en (statistische) beveiligingstechnieken toe kunnen passen, meld u zich dan vrijblijvend aan voor een kennismakingscursus. Aanmelden kan via regstat@cbs.nl.

City Deal Zicht op Ondermijning

Op 28 juni jl. vond de officiële ondertekening van de City Deal Zicht op Ondermijning plaats. Deze City Deal heeft als doel om ondermijnende criminaliteit in beeld te brengen. Het CBS neemt hieraan deel door data en analyse-expertise beschikbaar te stellen. Door beschikbare data te combineren en te analyseren, ontstaat meer zicht op patronen en structuren van ondermijnende criminaliteit. Onderzoekers bij de statistiekafdelingen van gemeenten kunnen zelf analyses uitvoeren op de op maat gemaakte microdata. Conform de richtlijnen van het CBS worden de resultaten van de analyse op een geaggregeerd niveau openbaar gemaakt.
Lees verder.

Vernieuwing StatLine

De online CBS-database StatLine is vernieuwd. Het vernieuwde StatLine blijft de toegangspoort naar ruim 4 000 datasets met samen miljarden cijfers. Met deze vernieuwing is de verouderde interface vervangen door een interface die werkt volgens de huidige internet conventies. Zowel het uiterlijk als de werking zijn sterk verbeterd. Het nieuwe StatLine biedt onder meer responsive design (werkt ook op smartphone en tablet) en een volwaardige grafische module. In een overzichtelijk scherm kan nu gezocht worden op een aangegeven thema of een zoekterm. Het is ook mogelijk om de tabellen om te zetten in grafieken. De vorige versie van StatLine blijft nog een aantal maanden naast het vernieuwde StatLine beschikbaar.
Lees verder.

Sociale Zekerheid op Maat

Wilt u weten hoeveel personen in uw gemeente een uitkering of re-integratievoorziening krijgen en hoe zich dit verhoudt tot andere gemeenten van gelijke grootte? Meldt u dan aan voor de mailservice Sociale Zekerheid op Maat. U ontvangt dan kosteloos elk kwartaal een tabel met de belangrijkste kerncijfers op het gebied van de sociale zekerheid voor een aantal gemeenten naar keuze. De tabel biedt inzicht in het aantal uitkeringen en re-integratie-voorzieningen in een gemeente met daarbij de ontwikkeling ten opzichte van het voorgaande kwartaal en de gemiddelde waarden voor gemeenten van gelijke grootte. Voor meer informatie en aanmelding kunt u een e-mail sturen naar SZ-Op-Maat@cbs.nl.

Urban Data Centers

Binnen een Urban Data Center (UDC) bundelen het CBS en de gemeente hun krachten. Eind 2016 opende het eerste UDC in Eindhoven en momenteel staan er al zeven UDC's op de kaart. In deze korte periode zijn er al verschillende resultaten bereikt. Op basis van CBS-gegevens zijn voor verschillende UDC's maatwerkgegevens samengesteld die de gemeente informatie geven over specifieke beleidsvragen. Het CBS bracht bijvoorbeeld voor verschillende gemeenten het aantal elektrische auto's per buurt in kaart. Deze informatie kan door gemeenten gebruikt worden om locaties voor elektrische laadpalen te bepalen. Voor gemeente Eindhoven zijn verschillende economische indicatoren, zoals de economische groei, berekend. Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg is een aantal kenmerken van bijstandsontvangers bepaald, bijvoorbeeld informatie over het arbeidsverleden en eventuele banen naast een uitkering. Een voorbeeld waarbij het CBS data van de gemeente heeft gecombineerd met CBS-data is de armoedemonitor. Dit onderzoek is onder andere voor Groningen en Den Haag uitgevoerd. Daarnaast zijn de gegevens van de gemeentelijke enquête van Zwolle die omgevingsindicatoren op buurtniveau in kaart brengt aangevuld met CBS-data. Hiermee worden de onderzoeksuitkomsten op buurtniveau verrijkt en kan de enquêtedruk in de toekomst worden verlicht.

Meer informatie

De statistieken van het CBS zijn beschikbaar op de website. Komt u via de website of StatLine niet bij de juiste cijfers of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de Infoservice van het CBS.

Via de landingspagina Nederland regionaal maakt het CBS de regionale informatie toegankelijk. Deze pagina helpt u een weg te vinden in de vele regionale gegevens en mogelijkheden. De landingspagina biedt overzicht en slaat een brug naar de regionale informatie in StatLine. Wilt u snel een overzicht hebben over de thema's waarvan het CBS regionale cijfers heeft, kijk dan in het Overzicht regionale gegevens in StatLine.

Aan de hand van interactieve kaarten op CBSinuwBuurt.nl kunt u eenvoudig cartografische weergaven van verscheidene onderwerpen samenstellen. Het CBS maakt het op deze manier mogelijk om gegevens visueel weer te geven op een laag regionaal niveau en op andere kleine oppervlakken, zoals 100-metervierkanten.

Colofon

De CBS nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van CBS?
Mail dan naar regstat@cbs.nl.

Aanmelden of afmelden voor deze nieuwsbrief.